

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK HISTORYCZNYCH
INSTYTUT HISTORII

ACTA

POLONIAE

HISTORICA

LXXXI

**19th International Congress
of Historical Sciences
Oslo 2000**

WYDAWNICTWO NAUKOWE

Semper

2000

Nr indeksu 35 130X
PL ISSN 0001-6829

www.rcin.org.pl

CONTRIBUTORS

MARIA BOGUĆKA — *professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences (Rynek Starego Miasta 29/31, 00-272 Warszawa); specialisation: economic, social and cultural history of early modern times.

TOMASZ JUREK — *associate professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences, Department of Historico-Geographical Dictionary of Great Poland in the Middle Ages (20, Zwirzyńska Street, 60-814 Poznań); specialisation: medieval history.

WOJCIECH MATERSKI — *associate professor*; Institute of Political Studies, Polish Academy of Sciences (16/18 Polna Street, 00-625 Warszawa); specialisation: history of 20th century.

ANNA RUTKOWSKA-PLACIĆIŃSKA — *professor* (private address: 19, Gierzyński Street, app. 26, 00-772 Warszawa); specialisation: history of material culture in the Middle Ages.

STANISŁAW SALMONOWICZ — *professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences, Department of Pomerania and Baltic Countries Studies (36, Szeroka Street, 87-100 Toruń); specialisation: history of early modern times.

HENRYK SAMSONOWICZ — *professor*; Historical Institute of Warsaw University (26/28 Krakowskie Przedmieście, 00-325 Warszawa); specialisation: medieval history.

JERZY TOPOLSKI — professor at Poznań University

JERZY TRZOSKA — *professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences, Department of Gdańsk History and Maritime History of Poland (57, Al. Zwycięstwa, 80-207 Gdańsk); specialisation: economic history of the Baltic region, 16th-18th centuries.

ROMAN WAPIŃSKI — *professor*; Institute of History at Gdańsk University (55, Wit Stwosza Street, 80-932 Gdańsk); specialisation: history of Poland in 20th century.

ANDRZEJ WYROBISZ — *professor*; Institute of History of Art at Warsaw University; specialisation: social and cultural history of early modern times.

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK HISTORYCZNYCH
INSTYTUT HISTORII

ACTA
POLONIAE
HISTORICA

81

19th International Congress
of Historical Sciences
Oslo 2000

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
2000

BOARD OF EDITORS

Jan Baszkiewicz (President), Maria Bogucka (Editor-in-chief),
Monika Hamanowa, Antoni Mączak, Karol Modzelewski,
Stanisław Russocki, Marek Sędek, Tomasz Szarota (Assistant Editor),
Roman Wapiński, Tomasz Wiślicz-Iwańczyk (Member of Editorial Group),
Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski, Janusz Żarnowski

Editorial Assistant — Hanna Kordowicz

INSTYTUT HISTORII PAN

Rynek Starego Miasta 29/31
00–272 Warszawa

fax: (+48) (22) 831 36 42
e-mail: ihpan@ihpan.edu.pl

© Copyright by Instytut Historii PAN, Warszawa, 2000

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00–321 Warszawa, Poland

Tel./fax: (+48) (22) 828 49 73

Bank: PKO BP VII O/Warszawa nr 10201071-109628-270-1

e-mail: semper@rubikon.net.pl

http: //www. semper.com.pl

Contents

STUDIES

Memory and Collective Identity: How Do Societies Construct and Administer Their Past?

Jerzy Topolski, Myths in Research into the Past	5
Henryk Samsonowicz, The Origin of Poland, or Images of Our Own Beginnings	19
Roman Wapirski, Gdańsk in Polish Political Mythology — the Formation of Political Consciousness	29

Family, Marriage and Property Rights

Tomasz Jurek, Married to a Foreigner. Wives and Daughters of German Knights in Silesia During the Thirteenth and Fourteenth Century . . .	37
Maria Bogucka, Marriage in Early Modern Poland	51
Teresa Zielińska, Noblewomen's Property Rights in 16th–18th c. Polish–Lithuanian Commonwealth	79

The Baltic Area in History

Jerzy Trzoska, Gdańsk on the Economic Map of Early Modern Europe . .	91
Stanisław Salmonowicz, The Culture of Eastern Pomerania at the Threshold of the Modern Era	117

The History of Disease

Anna Rutkowska–Płachcińska, The “Fire” Disease and the Anthonites in Medieval Western and Central Europe	145
Andrzej Wyrobisz, <i>Misericordia pestis tempore</i> . Attitudes and Behaviour During Pestilences in Early Modern Poland (16th–18th Centuries) . .	165

The Opening of Archives and the History of Communism

Wojciech Matercki, Polish Issues in Newly Opened Resources of Post–Soviet Archives	183
--	-----

REVIEWS

“Studia Judaica” (Stefan Gąsiorowski); Christopher March, Popular Religion in Sixteenth–Century England. Holding Their Peace (Tomasz Wiślicz); Henry Phillips, Church and Culture in Seventeenth–Century France (Tomasz Wiślicz); Jerzy Jedlicki, A Suburb of Europe. Nineteenth–Century Polish Approaches to Western Civilization (Magdalena Micińska); Diana Siebert, Bäuerliche Alltagsstrategien in der Belarussischen SSR (1921–1941). Die Zerstörung patriarchalischer Familienwirtschaft (Włodzimierz Mędrzecki)	213
---	-----

NEWS

Residences in Medieval and Modern Times (Edward Opaliński)	227
--	-----

Annales

Histoire, Sciences Sociales

Fondateurs : Lucien FEBVRE et Marc BLOCH.

Revue bimestrielle publiée depuis 1929 par l'École des Hautes Études en Sciences Sociales
avec le concours du Centre National de la Recherche Scientifique

55e ANNÉE — N° 1

JANVIER-FÉVRIER 2000

LE SACRÉ ET LE PROFANE DANS LA RELIGION GRÉCO-ROMAINE

Paul VEYNE, Inviter les dieux, sacrifier, banqueter. Quelques nuances de la religiosité gréco-romaine

LE CORPS DANS LA PREMIÈRE GUERRE MONDIALE

Stéphane AUDOIN-ROUZEAU, Annette BECKER, Présentation

Stéphane AUDOIN-ROUZEAU, Corps perdus, corps retrouvés. Trois exemples de deuils de guerre

John HORNE, Corps, lieux et nation : la France et l'invasion de 1914

Leonard V. SMITH, Le corps et la survie d'une identité dans les écrits de guerre français

Annette BECKER, Guerre totale et troubles mentaux

La guerre (comptes rendus)

ENQUÊTES ET ETHNOGRAPHIE, FRANCE ET RUSSIE (FIN 18e-FIN 19e SIÈCLES)

André BURGUIÈRE, La centralisation monarchique et la naissance des sciences sociales. Voyageurs et statisticiens à la recherche de la France à la fin du 18e siècle

Alessandro STANZIANI, Les enquêtes orales en Russie, 1861-1914

RÉDACTION : 54, boulevard Raspail, 75006 PARIS

ABONNEMENTS 1999

	France	Étranger
Particuliers/ <i>Individuals</i>	□ 488 FF	□ 620 FF
Institutions/ <i>Institutions</i>	□ 570 FF	□ 695 FF
Étudiants/ <i>Students</i>	□ 320 FF	

Les abonnements doivent être souscrits auprès de

Send your order and payment to the order of :

COLIN-ABONNEMENTS - F 75704 PARIS CEDEX 13

Tél. : 01.45.87.53.83 - Fax : 01.43.37.53.00 - Numéro Vert : 0800 032 032.

TO BE PUBLISHED IN THE 82 VOLUME:

Maria Bogucka, New Perspectives on Gender

Jan Tyszkiewicz, Tartar Conveyors — *vectores et aurigae* — in the Polish-Lithuanian State during the Sixteenth Century and the First Half of the Seventeenth Century

Andrzej Zaćmiński, Third World War in the Plans of the Polish Emigration in Great Britain in 1945–1956. An Outline of a Research Problem

Janusz Żarnowski, East-Central Europe, a Periphery of "Genuine Europe"?

WARUNKI PRENUMERATY NA ROK 2001

Pisemne zamówienia na krajową prenumeratę pocztową przyjmowane są przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00–321 Warszawa, ul. Bednarska 20A w następujących terminach: do 20 maja 2000 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 2000 na drugie półrocze. Cena zeszytu w prenumeracie wynosi **16 zł** w przypadku odbioru półrocznika w Wydawnictwie. Wysyłka w kraju kosztuje 4 zł za numer.

Prenumeraty przyjmowane są również w księgarniach naukowych i akademickich na terenie całego kraju, a także u innych dystrybutorów, ale w takich przypadkach cena zeszytu może różnić się od podanej wyżej.

Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę przyjmowana jest przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00–321 Warszawa, ul. Bednarska 20A, bezpośrednio w siedzibie Wydawnictwa lub w formie przedpłat na okresy półroczne na konto PKO BP VII Oddział w Warszawie, Nr 10201071–109628–270–1 w następujących terminach: do 20 maja 2000 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 2000 na drugie półrocze. Cena w prenumeracie zagranicznej w 2001 roku (opłaconej w kraju) za jeden zeszyt wynosi:

	poczta zwykła	poczta lotnicza
Europa	35 zł	40 zł
Pozostałe kraje		50 zł

ORDERS FOR SUBSCRIPTION:

- till 20 May 2000 for I issue 2001,
- till 20 November 2000 for II issue 2001.

Recent and old issues are available at the bookshop of

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00–321 Warszawa, Poland

tel./fax: (+48) (22) 828 49 73

bank: PKO BP VII O/Warszawa nr 10201071-109628-270-1

e-mail: semper@rubikon.net.pl

<http://www.semper.com.pl>

Subscription orders available through the local press and books distributors (price per copy US \$ 29, postage included) or Foreign Trade Enterprise „ARS POLONA”, 00–068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland.